

Liite 4a

Asukaskysely ja kyläillan työpajan karttaliite

Boliden Kevitsa Mining Oy

Kevitsan kaivoksen louhintavaihe 5,
YVA-menettely

Asukaskyselyn raportti

21.10.2024

Copyright © AFRY Finland Oy

Kaikki oikeudet pidätetään. Tätä asiakirjaa tai osaa siitä ei saa kopioida tai jäljentää missään muodossa ilman AFRY Finland Oy:n antamaa kirjallista lupaa.

AFRY Finland Oy:n projektinumero on 101021574-007.

Kannen kuva: Kevitsan kaivos © Boliden Kevitsa Mining Oy

Kuvien pohjakartat ja -ilmakuvat: Maanmittauslaitoksen peruskartta-aineisto, avoin data 2024, ellei toisin mainita.

SISÄLLYS

LIITTEET	3
1 JOHDANTO	4
2 ASUKASKYSELYN TOTEUTUS	5
3 KYSELYN TULOKSET	6
3.1 Vastaajien taustatiedot	6
3.2 Hankealueen nykyinen käyttö ja aluetuntemus	8
3.3 Nykyisen kaivostoiminnan vaikutukset	12
3.4 Hankevaihtoehtojen kannatettavuus ja vaikutukset	14
3.5 Tiedonsaanti ja yleiset kommentit	17
4 YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET	18

LIITTEET

Liite 1	Asukaskyselyn saate ja kyselylomake
Liite 2	Vastaajien kartalle merkitsemät asunnot, vapaa-ajan asunnot, elinkeinotoiminta-alueet tai alkutuotantoalueet.
Liite 3	Kyläillan työpajan karttaliite

21/10/2024

Tekijä
Mira Vähkyrä, DITarkastaja
Tanja Lambe, FK

101021574-007

2 ASUKASKYSELYN TOTEUTUS

Asukaskysely toteutettiin aikavälillä 29.8.-19.9.2024 ja se kohdennettiin erityisesti hankkeen ja sitä lähimpien kylien (Petkula, Kersilö, Moskuvaara, Sattanen) vakituisille ja vapaa-ajan asukkaille sekä kiinteistön- ja maanomistajille. Lisäksi kyselyn tarkoituksena oli tavoittaa laajemmin Sodankylän seudun ihmisiä. Kysely toteutettiin verkkokyselynä paikkatietopohjaista Maptionnaire-kyselyalustaa hyödyntäen, joka oli avoin kaikille vastaajille. Kyselystä tiedotettiin paikallislehdessä (Sompio) sekä Boliden Kevitsa Mining Oy:n verkkosivuilla.

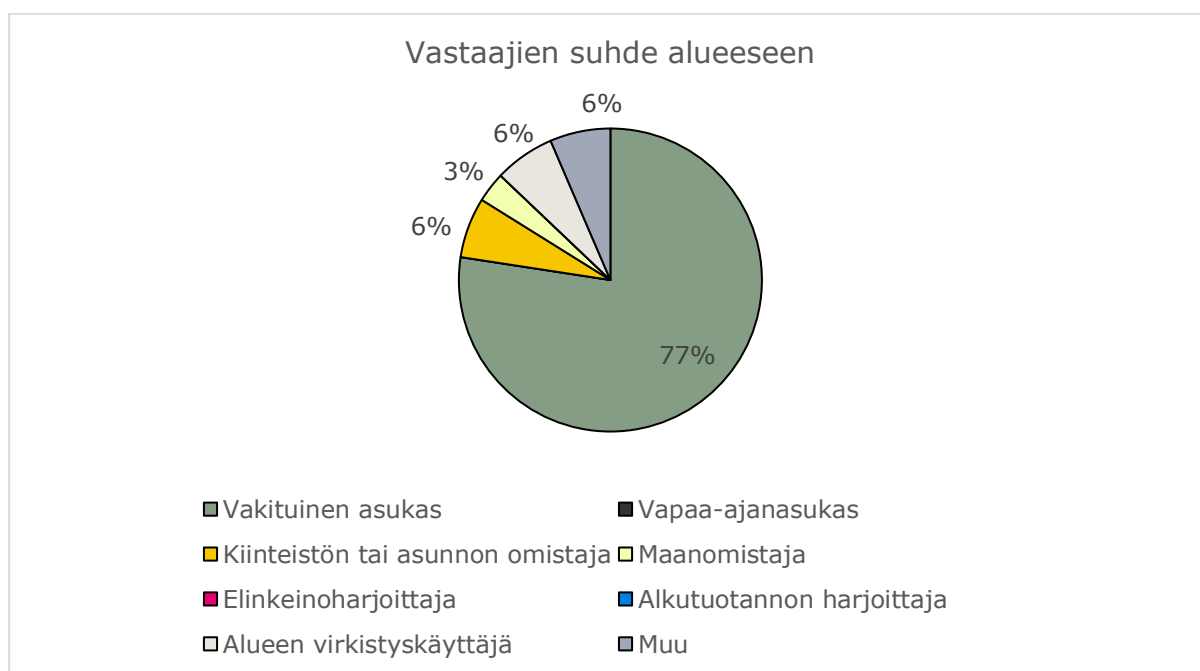
Kyselyn alussa esiteltiin lyhyesti hankekuvaus ja ympäristövaikutusten arviointimenettely, ja se sisälsi 20 kysymystä ja tarkentavia valinta- tai avovastauskohtia sekä mahdollisuuden jättää avoin kommentti hankevastaavalle tai kyselyn toteuttajalle. Kyselyssä vastaaja on voinut vastata joko kaikkiin kysymyksiin tai osaan kysymyksistä. Vastaajien taustatietoja koskevat kysymykset 1, 3, 4 ja 5 olivat pakollisia vastata ennen kyselyssä eteenpäin siirtymistä. Joihinkin kysymyksiin on voinut valita useamman kuin yhden vastausvaihtoehdon. Tästä johtuen kunkin kysymyksen vastausmäärät voivat vaihdella. Vastausmäärä (n) on ilmoitettu kunkin kysymyksen kuvaajan kuvatekstissä.

Asukaskyselyyn osallistui yhteensä 31 vastaajaa. On huomioitava, että tässä raportissa käsitellään vain asukaskyselyyn vastanneiden arvioita ja näkemyksiä, eikä niiden voida alhaisesta vastausaktiivisuudesta johtuen päätellä kuvaavan edustavasti paikallisten näkemyksiä hankkeesta. Siten kyselytuloksista ei voida tehdä kattavia johtopäätöksiä.

3 KYSELYN TULOKSET

3.1 Vastaajien taustatiedot

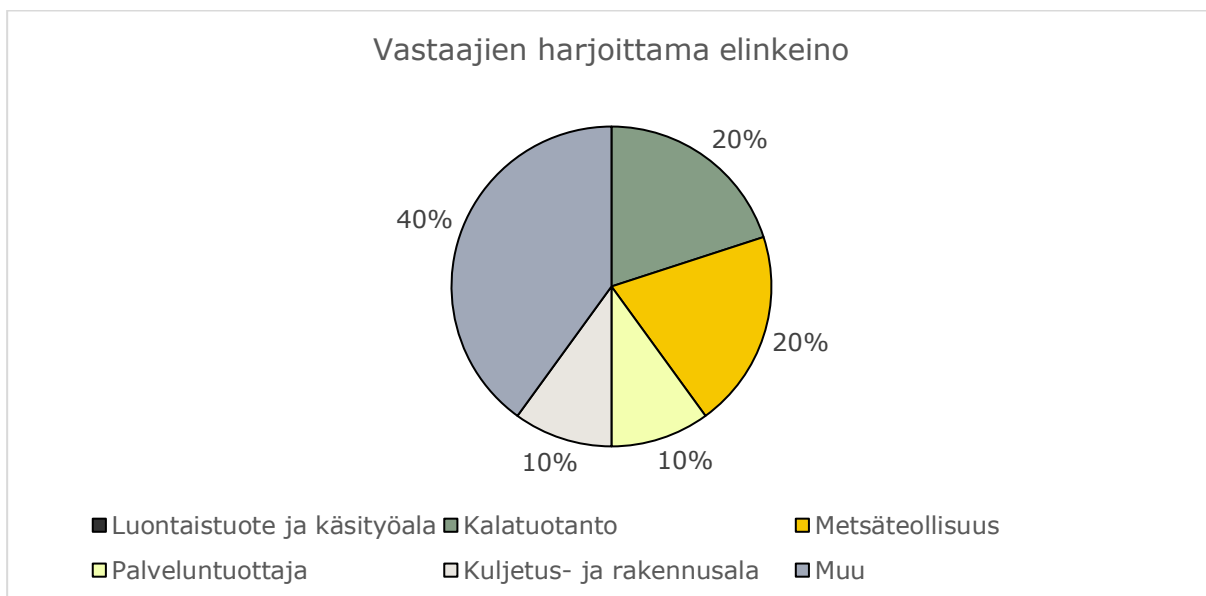
Vastaajilta kysyttiin heidän suhteestaan hankealueeseen. Suurin osa vastaajista oli Kevitsan kaivoksen lähialueen vakituksia asukkaita (Kuva 3-1). Kuusi prosenttia asukkaista kertoi olevansa kiinteistön tai asunnon omistajia ja alueen virkistyskäyttäjiä. Kolme prosenttia vastaajista oli maanomistajia kaivoksen lähialueella. Vastaajien joukossa ei ollut lainkaan vapaa-ajanasukkaita, elinkeinoharjoittajia tai alkutuotannon harjoittajia. On kuitenkin huomioitavaa, että vastaaja pystyi valitsemaan vain yhden vaihtoehdon, ja on mahdollista, että esimerkiksi kaivoksen lähialueen vakituksella asukkaalla on myös elinkeinotoimintaa tai vapaa-ajan asunto lähialueella. Kuusi prosenttia vastaajista oli muita kuin vastausvaihtoehdoissa esitettyjä vastaajia. He pystyivät tarkentamaan avoimella vastauksella suhdettaan alueeseen, mutta avoimia vastauksia ei saatu lainkaan.

Kuva 3-1. Hankkeen lähialueen vakituisten asukkaiden, vapaa-ajan asukkaiden, kiinteistön tai asunnon omistajien, maanomistajien, elinkeinoharjoittajien, alkutuotannon harjoittajien, virkistyskäyttäjien ja muiden vastaajien jakauma (vastausmäärä eli n=31).

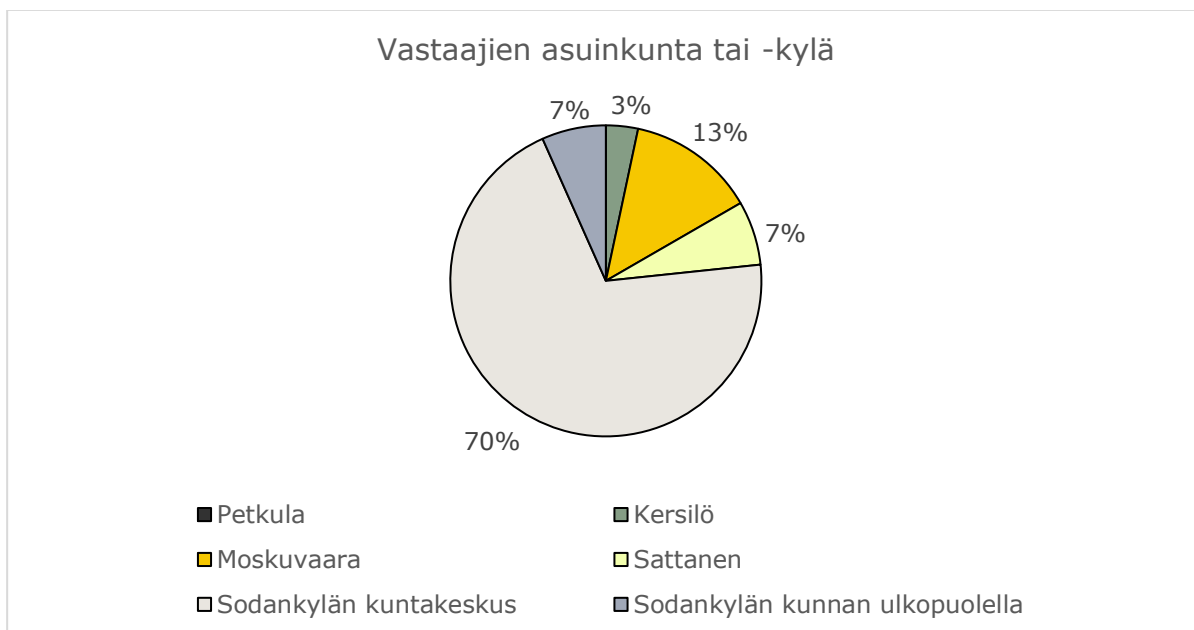
Elinkeinotoimintaa harjoittavia vastaajia pyydettiin tarkentamaan mitä elinkeinoa he harjoittavat. Suurin osa kysymykseen vastanneista vastasi edelliseen kysymykseen olevansa hankealueen vakituinen asukas, joten on todennäköistä, että myös elinkeino sijoittuu hankealueen lähelle, vaikka tämä ei käy ilmi edellisen kysymyksen vastauksista. Lisäksi vastaajien, jotka tarkensivat harjoittamaansa elinkeinotoimintaa, joukossa oli myös kiinteistön tai asunnon omistaja sekä muita vastaajia.

Vastaajista kaksi viidesosaa harjoitti muuta kuin vastausvaihtoehdoissa esitettyjä elinkeinoja (Kuva 3-2). Vastaajat pystyivät kertomaan tarkemmin avoimella vastauksella. Yksi vastaaja kertoi harjoittavansa poronhoitoa ja yksi olevansa mediamarkkinoinnin konsultti. Joka viides vastaaja harjoitti kalantuotantoa ja metsäteollisuutta, ja joka kymmenes vastaaja oli palveluntuottaja ja kuljetus- ja rakennusalaalla.

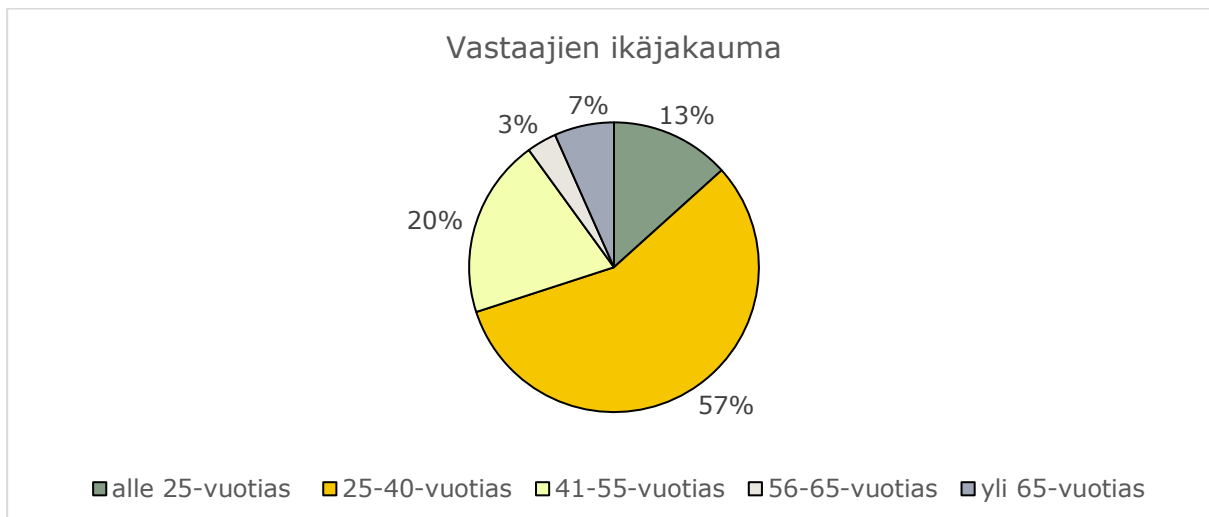
Kuva 3-2. Vastaajien harjoittamat elinkeinot (n=10).

Suurin osa vastaajista (70 %) asui vakituisesti Sodankylän kuntakeskuksessa (Kuva 3-3). 13 prosenttia asui Moskuvaarassa, seitsemän prosenttia Sattasessa ja Sodankylän kunnan ulkopuolella ja kolme prosenttia Kersilössä. Kukaan vastaajista ei asunut vakituisesti Petkulassa.

Kuva 3-3. Vastaajien asuinkunta tai -kylä (n=30).

Vastaajien ikäjakauma on esitetty Kuvassa 3-4. Suurin osa (57 %) vastaajista oli 25–40-vuotiaita. Joka viides vastaaja oli 41–55-vuotias. Alle 25-vuotiaiden osuus vastaajista oli 13 prosenttia ja yli 65-vuotiaiden osuus seitsemän prosenttia. Kyselyyn vastasi myös muutamia (3 %) 56–65-vuotiaita.

Kuva 3-4. Vastaajien ikäjakauma (n=30).

Vastaajilta kysyttiin, kuinka kaukana linnuntietä heidän asuntonsa, vapaa-ajan asuntonsa, elinkeinotoimintansa tai alkutuotantoalueensa sijaitsee kaivospiirin rajasta. Kaikki vastanneet (n=30) kertoivat etäisyydeksi yli viisi kilometriä.

3.2 Hankealueen nykyinen käyttö ja aluetuntemus

Vastaajat pystyivät merkitsemään kartalle hankealueen lähelle sijoittuvat asuntonsa, vapaa-ajan asuntonsa tai harjoittamansa elinkeinon tai alkutuotannon sijainnin tai likimääräisen sijainnin. Asuntoja merkittiin kahdeksan, vapaa-ajan asuntoja viisi, ja elinkeinotoiminta- ja alkutuotantoalueita kutakin yksi. Asunnoista yksi sijoittui alle kahden kilometrin etäisyydelle hankealueesta ja loput kauemmaksi kuin viisi kilometriä, keskittyen Sodankylän kuntakeskukseen. Muut merkinnät sijoittuivat merkittävästi kauemmas hankealueesta kuin viisi kilometriä. Sijainnit on esitetty liitteessä 2.

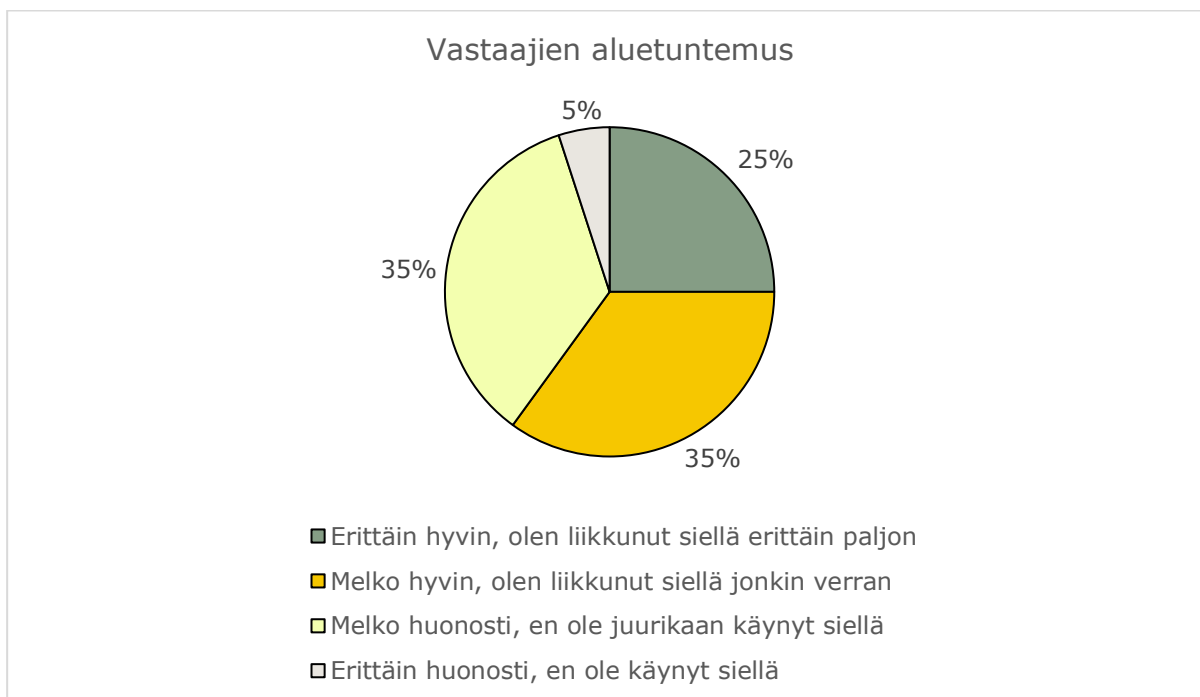
Vastaajat pystyivät merkitsemään kartalle heidän mielestään herkkiä tai tärkeitä kohteita. Merkintöjä tehtiin yhteensä 15, joista yksi sijoittui hankealueelle (kiviautojen kokoontumispaikka) kaksi kilometrin säteelle hankealueesta (Saiveljärvi, virkistyskäyttö), yksi kahden kilometrin säteelle hankealueesta (Viivajoki) ja viisi viiden kilometrin säteelle hankealueesta (Satovaara, marjastus, metsästys ja ulkoilu, sekä yleisesti virkistysalue). Kauemmas tehdyt merkinnät osoittivat erilaisia virkistyskohteita.

Merkittyihin kohteisiin liittyen esitettiin lisäkysymys, uskooko vastaaja kaivoshankkeella olevan vaikutuksia heidän merkitsemiinsä kohteisiin. Kohteet ja niihin uskotut vaikutukset on esitetty Kuvassa 3-5. Tavallisimpia vaikutuksia uskottiin aiheutuvan kalastoon ja vesistöihin, marjastukseen ja metsästykseseen, sekä muuhun virkistyskäyttöön. Melu ja pöly tunnistettiin tietyissä kohteissa mahdollisiksi vaikutuksiksi. Muutamia kohteisiin ei arvioitu aiheutuvan vaikutuksia.

Kuva 3-5. Vastaajien kartalle merkitsemät herkät tai tärkeät kohteet ja niihin koetut hankkeesta aiheutuvat vaikutukset.

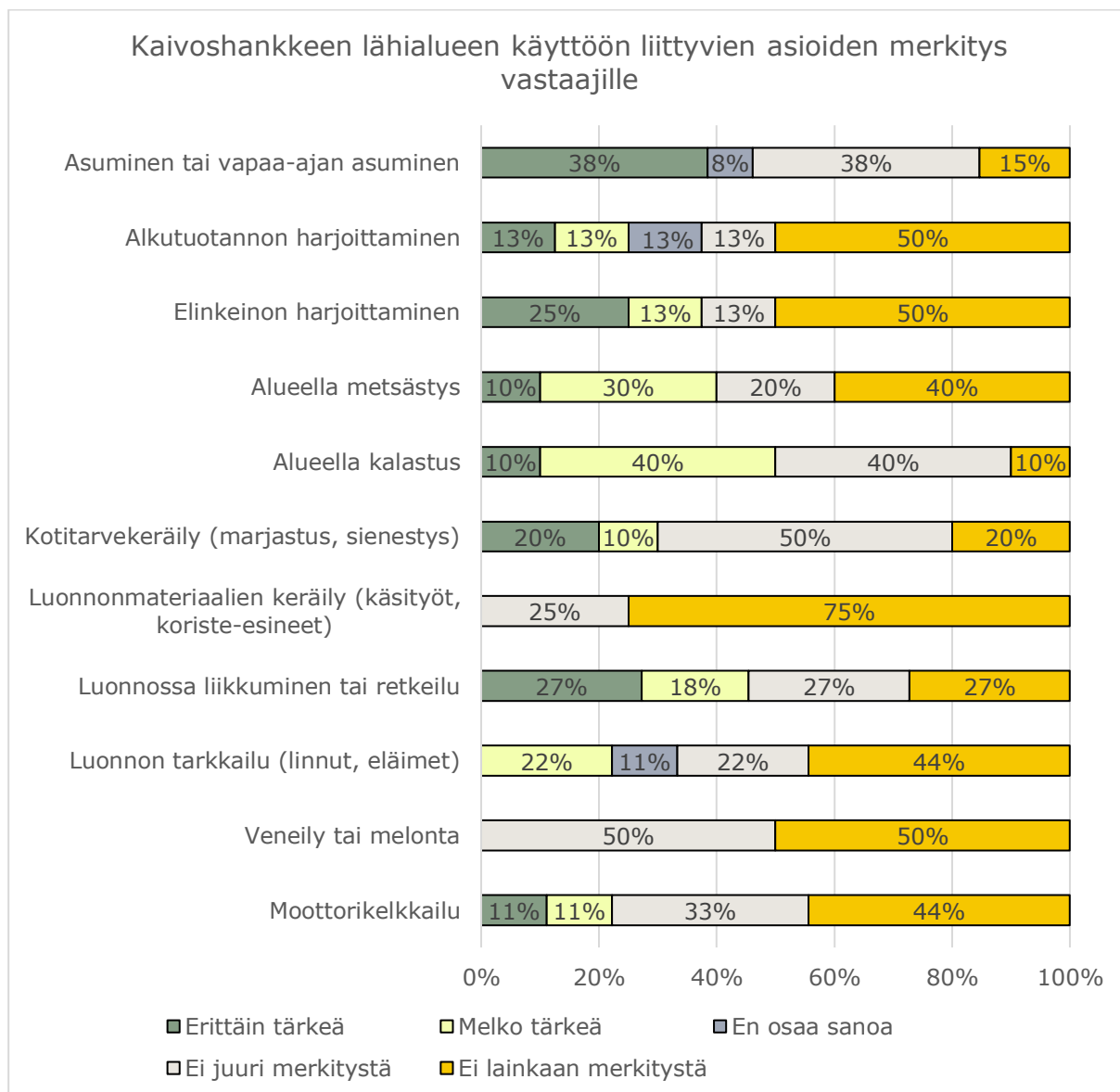
Vastaajista reilu kolmannes (35 %) koki tuntevansa lähiympäristön kaivospiirin ulkopuolella joko melko hyvin tai melko huonosti (Kuva 3-6). Neljäsosa vastaajista koki aluetuntemuksensa erittäin hyväksi, ja he olivat liikkuneet alueella erittäin paljon. Viisi prosenttia vastaajista ei ollut koskaan käynyt alueella.

Kuva 3-6. Vastaajien aluetuntemus kaivospiirin ulkopuolen lähiympäristössä (n=20).

Vastaajia pyydettiin arvioimaan kaivoshankkeen lähialueen käyttöön liittyvien asioiden merkitystä heille (Kuva 3-7). Ainoastaan alueella kalastuksen osalta yhtä moni vastaaja koki ne kaivoshankkeen lähialueilla tärkeiksi (erittäin tärkeä 10 % ja melko tärkeä 40 %) ja merkityksettömiksi (ei juuri merkitystä 40 % ja ei lainkaan merkitystä 10 %). Muiden esitettyjen kohtien osalta niiden koettiin olevan enemmän merkityksettömiä kuin tärkeitä. Vähiten merkityksellisenä nähtiin luonnonmateriaalien keräily esimerkiksi käsityö- tai koriste-esinetarpeiksi, kun kolme neljästä vastaajasta ei pitänyt sitä lainkaan merkityksellisenä ja yksi neljästä vastaajasta ei juurikaan merkityksellisenä. Myöskään veneilyä tai melontaa ei pitänyt melko tai erittäin tärkeänä yksikään vastaaja. Vaihtoehtoista eniten erittäin tärkeänä pidettiin asumista tai vapaa-ajan asumista lähes kahden viidestä vastaajan mielestä. Vähintään noin kaksi viidestä vastaajasta piti erittäin tai melko tärkeänä lisäksi luonnossa liikkumista tai retkeilyä (yhteensä 45 %), alueella metsästystä (yhteensä 40 %), sekä elinkeinon harjoittamista (yhteensä 38 %).

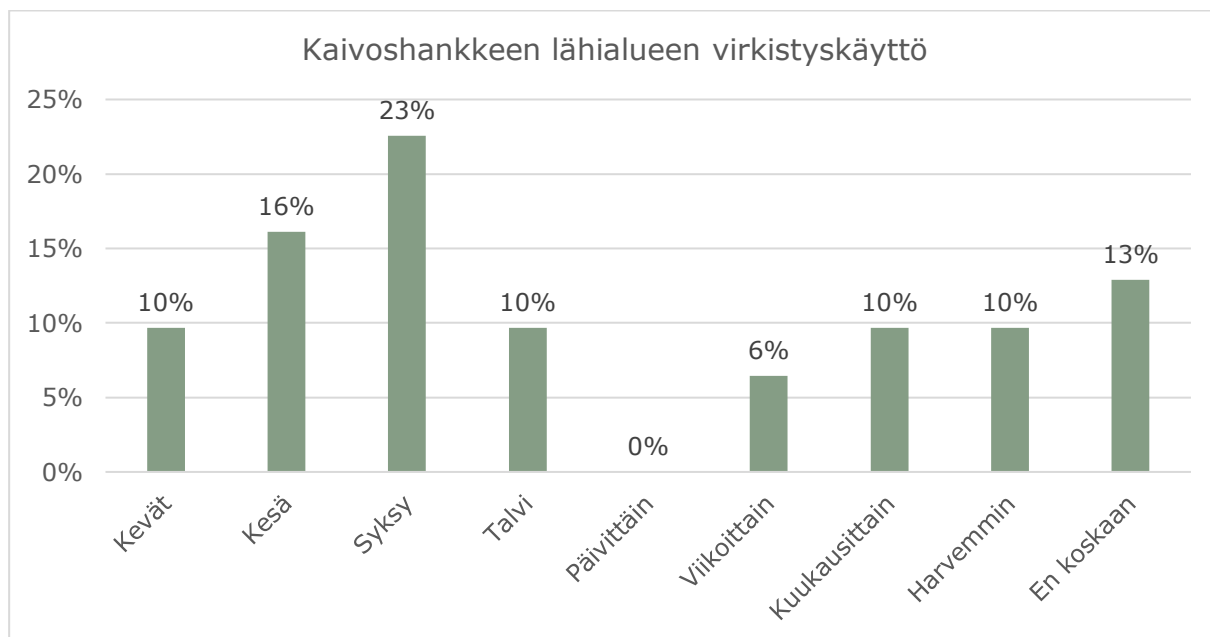
Vastaajilla oli mahdollisuus myös kertoa muita kaivoshankkeen lähialueen käyttöön liittyviä merkityksellisiä asioita avoimella vastauksella. Vastauksia ei saatu lainkaan.

Kuva 3-7. Vastaajien kokemukset kaivoshankkeen lähialueen käyttöön liittyvien asioiden merkityksestä vastaajille (n=8–13).

Vastaajilta kysyttiin kuinka usein ja mihin vuodenaikaan he käyttivät kaivoshankkeen lähialuetta virkistyskäytössä (Kuva 3-8). Vastaaja pystyi valitsemaan useita vaihtoehtoja, ja esitetyt prosentit kuvaavat kuinka moni vastaaja valitsi kyseisen vaihtoehdon. Tavallisinta alueiden käyttö virkistyskäytössä oli syksyisin (23 %) ja kesäisin (16 %). Kymmenes vastaaja käytti aluetta virkistyskäytössä myös keväisin ja talvisin.

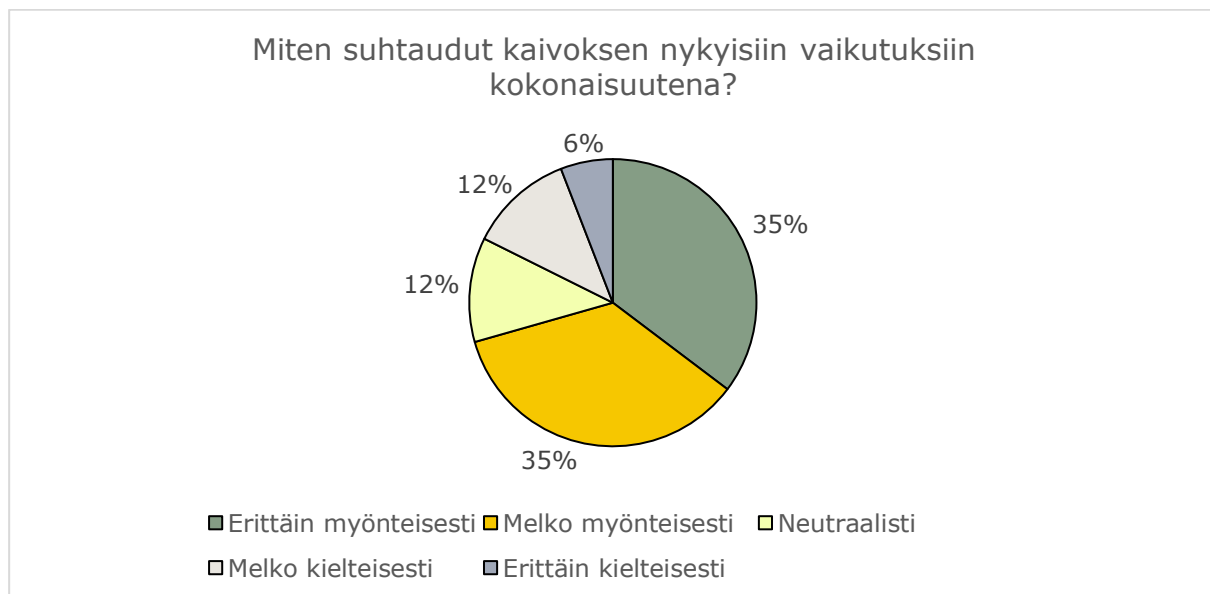
Suurin osa vastanneista (13 %) ei ollut liikkunut alueella lainkaan. Tavallisin liikkumistiheys oli kymmeneksellä vastaajista kuukausittain ja harvemmin, ja kuusi prosenttia liikkui alueella viikoittain.

Kuva 3-8. Kaivoshankkeen lähialueen virkistyskäyttö (n=30)

3.3 Nykyisen kaivostoiminnan vaikutukset

Vastaajilta kysyttiin heidän suhtautumisestaan kaivoksen nykyisiin vaikutuksiin kokonaisuutena. Suurin osa vastaajista suhtautui vaikutuksiin erittäin myönteisesti (35 %) ja melko myönteisesti (35 %) (Kuva 3-9). Neutraalisti suhtautui 12 prosenttia vastaajista, kuten myös melko kielteisesti. Erittäin kielteisesti vaikutuksiin suhtautui kuusi prosenttia vastaajista. Kielteisesti nykyisiin vaikutuksiin suhtautuvat asuivat Moskuvaarassa, Kersilössä ja Sodankylän kuntakeskuksessa.

Kuva 3-9. Vastaajien suhtautuminen kaivoksen nykyisiin vaikutuksiin (n=17).

Vastaajilta kysyttiin, onko nykyisellä kaivostoiminnalla ollut haitallisia vaikutuksia heidän asuntonsa tai vapaa-ajan asuntonsa lähiympäristössä, tai vastaavasti heidän elinkeinon tai alkutuotannon harjoittamiseen. Valtaosa (83 %) vastaajista ei kokenut kaivostoiminnalla

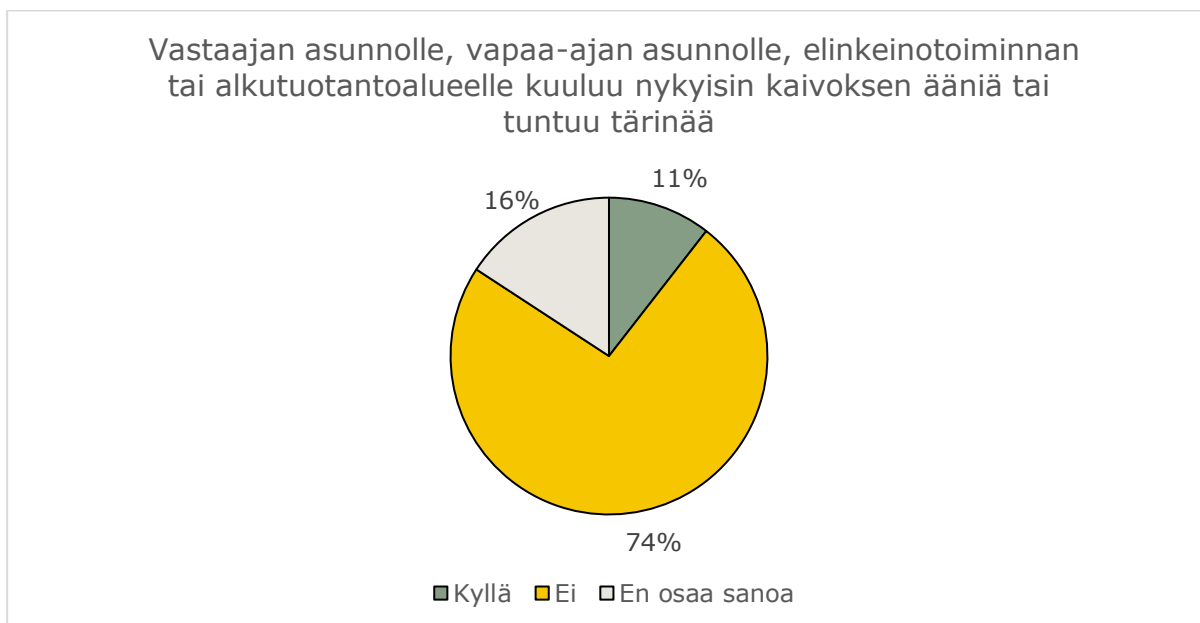
olleen haitallisia vaikutuksia edellä mainittuihin kohteisiin (Kuva 3-10). Loput vastaajat (17 %) kokivat kaivostoiminnasta aiheutuneen haitallisia vaikutuksia.

Vastaajat pystyivät tarkentamaan avoimella vastauksella minkälaisia haitallisia vaikutuksia he ovat kokeneet. Kolme vastaajaa kertoi kokemukseen vaikutuksiksi meluhaitat, vaikutukset marjojen laatuun ja kalakantoihin sekä rekkaliikenteen kasvun päätiellä.

Kuva 3-10. Vastaajien kokemukset onko nykyisellä kaivostoiminnalla ollut haitallisia vaikutuksia heidän asuntonsa tai vapaa-ajan asuntonsa lähiympäristössä tai elinkeinon tai alkutuotannon harjoittamiseen (n=18).

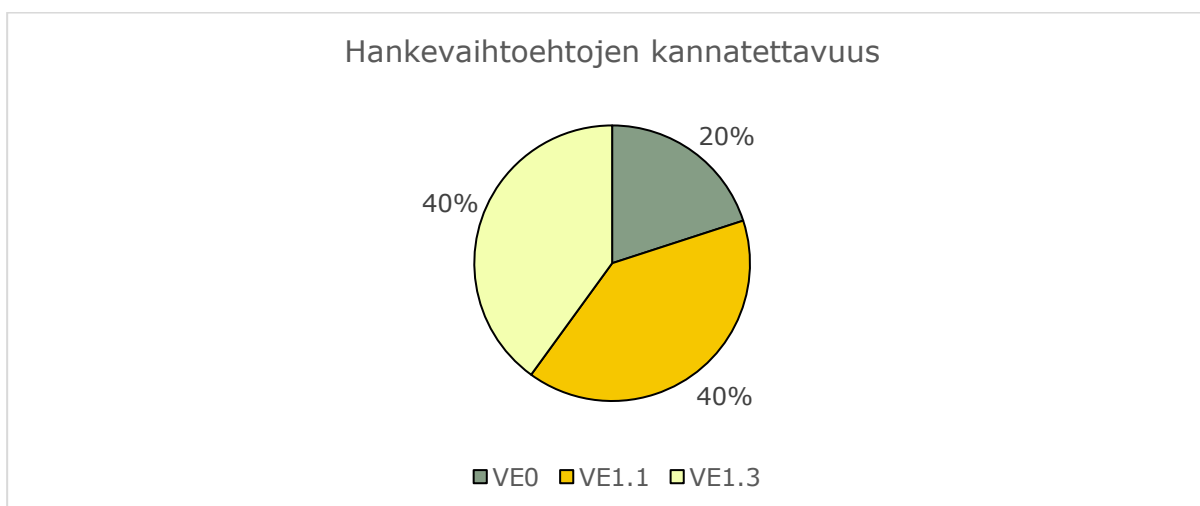
Vastaajilta kysyttiin, kuuluuko heidän asunnolleen, vapaa-ajan asunnolleen, elinkeinotoiminnan tai alkutuotantoalueelle nykyisin kaivoksen ääniä tai tuntuuko tärinää. Lähes kolme neljästä vastaajasta vastasi ei äänien kuulumiseen tai tärinän tuntumiseen (Kuva 3-11). Reilu kymmenes vastaajista kuuli ääniä tai tunti tärinää johonkin edellä mainituista kohteista. 16 prosenttia ei osannut sanoa.

Kuva 3-11. Vastaajan kokemukset asunnolle, vapaa-ajan asunnolle, elinkeinotoiminnan tai alkutuotantoalueelle nykyisin kuuluvista kaivoksen äänistä tai tuntuva tärinästä. (n=19).

3.4 Hankevaihtoehtojen kannatettavuus ja vaikutukset

Vastaajilta kysyttiin mitä hankevaihtoehtoa he pitävät kannatettavimpana. Hankkeen toteuttamisvaihtoehdot VE1.1 ja VE1.3 olivat yhtä kannatettuja 40 prosentin vastaajista mielestä (kuusi vastaajaa) (Kuva 3-12). Joka viides vastaaja kannatti hankkeen toteuttamatta jättämistä, vaihtoehto VE0 (kolme vastaajaa).

Kuva 3-12. Hankevaihtoehtojen kannatettavuus vastaajien mielestä (n=15).

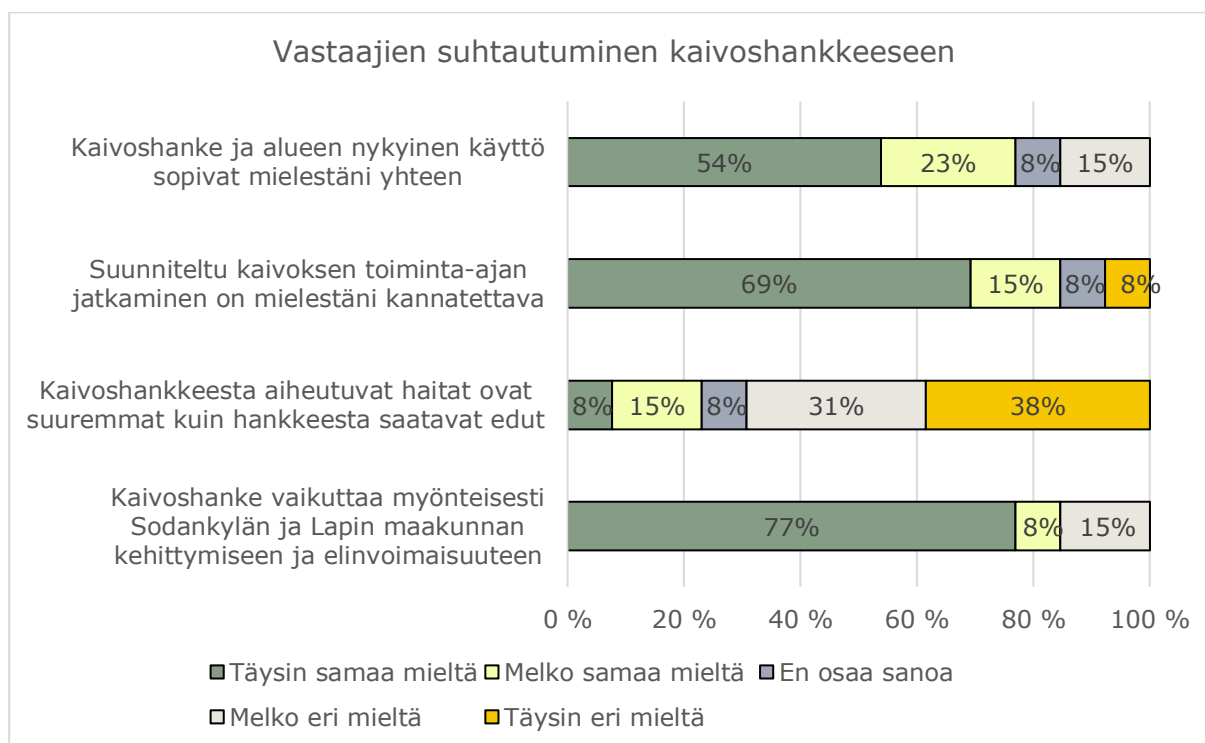
Vastaajille esitettiin hankkeeseen liittyviä väittämiä, ja vastaaja pystyi valitsemaan parhaiten mielipidettään kuvaavan vaihtoehdon. Suhtautuminen hankkeeseen oli pääosin myönteistä.

Suurin osa vastaajista (54 %) oli täysin samaa mieltä väitteen ”Kaivoshanke ja alueen nykyinen käyttö sopivat mielestäni yhteen” kanssa (Kuva 3-13). Melko samaa mieltä oli 23 prosenttia ja kahdeksan prosenttia ei osannut sanoa. Väittämän kanssa melko eri mieltä oli 15 prosenttia vastaajista, eikä kukaan täysin eri mieltä.

Valtaosa (69 %) vastaajista oli täysin samaa mieltä kaivoksen toiminta-ajan jatkamisen kannatettavuudesta, ja lisäksi melko samaa mieltä oli 15 prosenttia vastaajista. Täysin eri mieltä väittämän kansa oli kahdeksan prosenttia vastaajista.

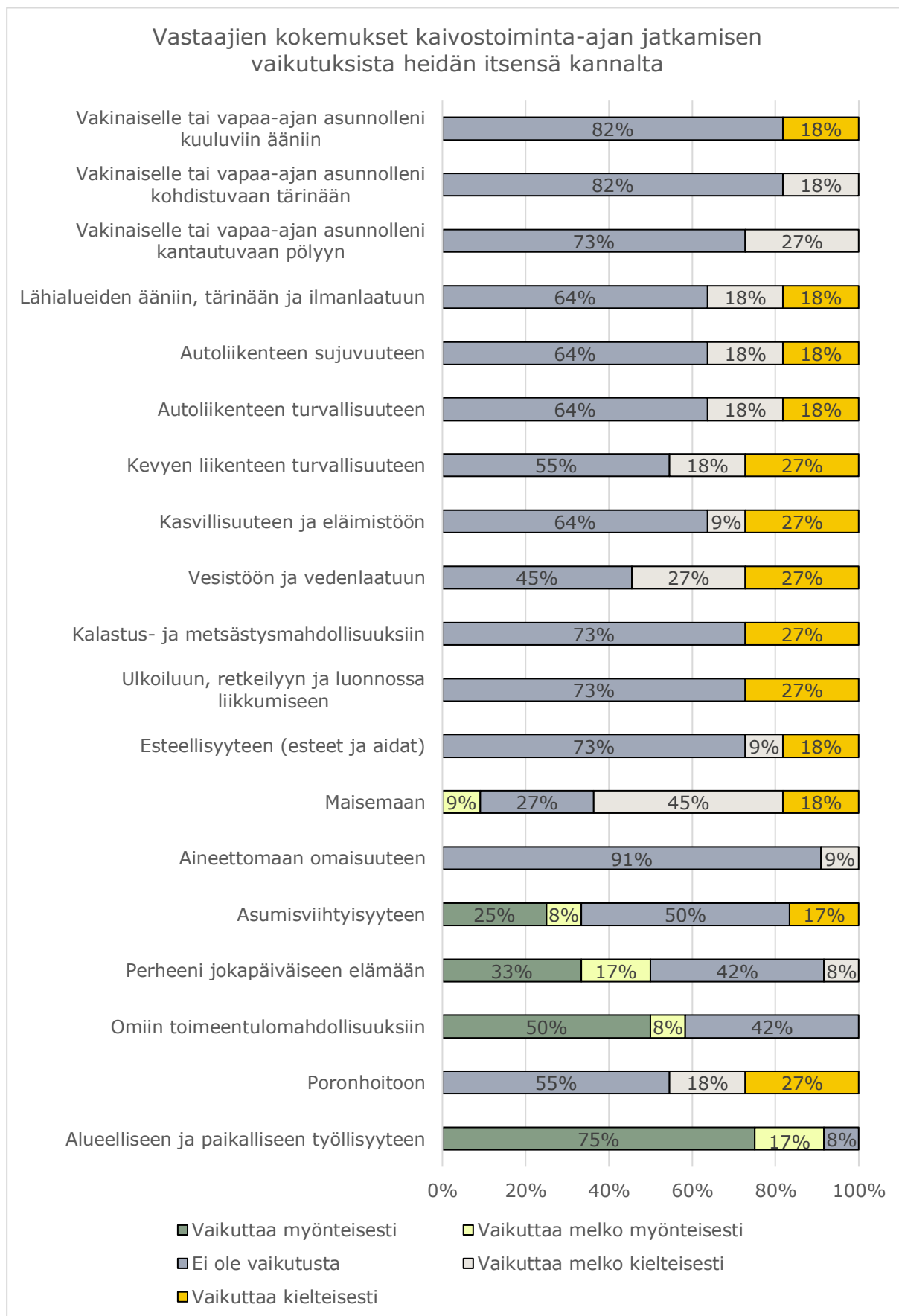
Hankkeesta aiheutuvat haitat ovat suuremmat kuin siitä saatavat edut -väittämän kanssa täysin eri mieltä oli 38 prosenttia vastaajista ja melko eri mieltä lähes kolmannes vastaajista. Haittoja piti etuja suurempina yksimielisesti kahdeksan prosenttia vastaajista ja melko samaa mieltä oli 15 prosenttia vastaajista.

Valtaosa (77 %) vastaajista koki kaivoshankkeen vaikuttavan myönteisesti Sodankylän ja Lapin maakunnan kehittymiseen ja elinvoimaisuuteen. Melko samaa mieltä oli kahdeksan prosenttia. Väittämän kanssa melko eri mieltä oli 15 prosenttia.

Kuva 3-13. Vastaajien suhtautuminen hankkeeseen (n=13).

Vastaajia pyydettiin kertomaan mitä vaikutuksia itsensä kannalta he uskovat kaivoksen toiminta-ajan jatkamisesta aiheutuvan. Vastaajat kokivat pääosin, ettei hankkeella ollut vaikutuksia esitettyihin vaikutuskohteisiin (Kuva 3-14). Suurin osa vastaajista koki kielteisiä, joko melko kielteisiä tai erittäin kielteisiä, vaikutuksia aiheutuvan maisemaan sekä vesistöihin ja vedenlaatuun. Yksittäinen vastaaja koki maisemaan kohdistuvan myös melko myönteisiä vaikutuksia. Useat vastaajat eivät arvioineet näihin kohteisiin aiheutuvan vaikutuksia. Eniten myönteisiä vaikutuksia koettiin kohdistuvan alueelliseen ja paikalliseen työllisyyteen, omiin toimeentulomahdollisuuksiin sekä perheen jokapäiväiseen elämään. Suurin osa vastaajista ei uskonut vaikutuksia aiheutuvan vakinaiselle tai vapaa-ajan asunnolle kuuluviin ääniin, kohdistuvaan tärinään tai kantautuvaan pölyyn, lähialueiden ääniin, tärinään ja ilmanlaatuun, autoliikenteen sujuvuuteen, autoliikenteen tai kevyen liikenteen turvallisuuteen, kasvillisuuteen tai eläimistöön, kalastus- ja metsästysmahdollisuuksiin, ulkoiluun, retkeilyyn ja luonnossa liikkumiseen, esteellisyyteen, aineettomaan omaisuuteen, asumisviihtyvyyteen tai poronhoitoon. Edellä mainittuihin nähtiin kohdistuvan jonkin verran kielteisiä vaikutuksia, eniten kevyen liikenteen turvallisuuteen ja poronhoitoon, ja myönteisiä vaikutuksia ainoastaan asumisviihtyvyyteen.

Kuva 3-14. Vastaajien kokemukset kaivostoiminta-ajan jatkamisen vaikutuksista itseensä (n=11-12).

Vastaajilta kysyttiin huolestuttaako heitä erityisesti jokin kaivoshankkeeseen liittyvä asia tai sen vaikutus, sekä ehdotuksia miten näitä vaikutuksia voitaisiin heidän mielestään parhaiten ehkäistä tai vähentää. Vastauksia saatiin kolme. Yhdessä kommentissa esiin nostettiin huoli Kitiseen päätyvistä jätevesistä ja sen vaikutukset pohjaveden laatuun. Yhdessä kommentissa esitettiin, että kaivoksen vedenkäytölle tehtäisiin sisäinen kierto. Yhdessä kommentissa tuotiin esiin toive olla laajentamatta kaivoksen toimintaa.

Vastaajia pyydettiin kertomaan mielestään kaivoksen toiminta-ajan jatkamisen merkittävintä myönteinen ja kielteinen vaikutus. Vastauksia saatiin seitsemän, joista kuusi koski myönteisiä vaikutuksia. Myönteisinä vaikutuksina esiin tuotiin:

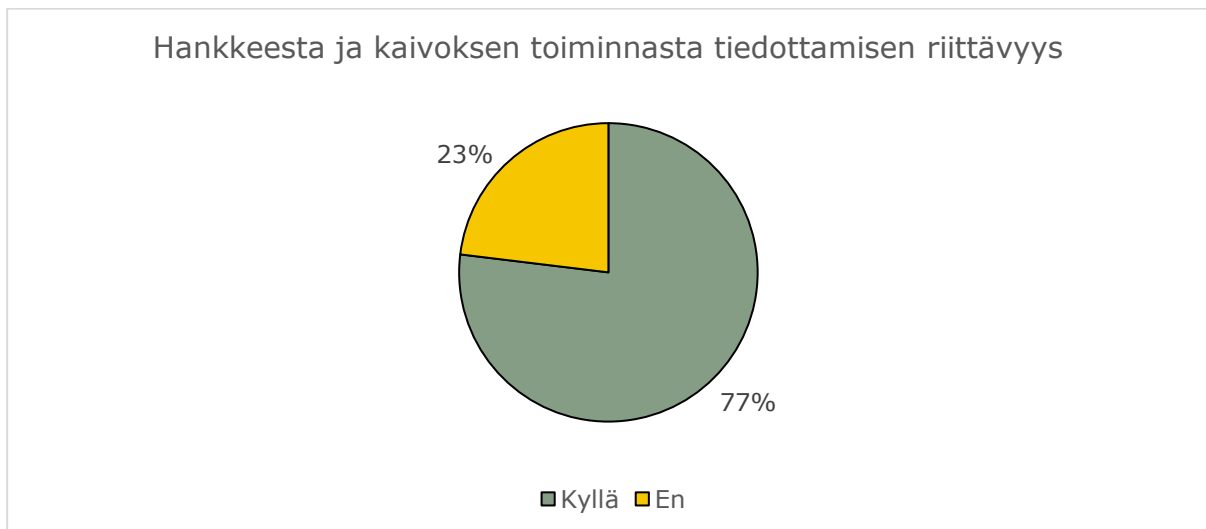
- alueen elinvoimaisuus ja työllistymisvaikutukset (4)
- jo olemassa olevan toiminnan jatkaminen mahdollisimman pitkään, jotta vaikutukset kohdistuvat samalle alueelle (2)

Kielteisinä vaikutuksina mainittiin:

- ympäristön pilaaminen (1)

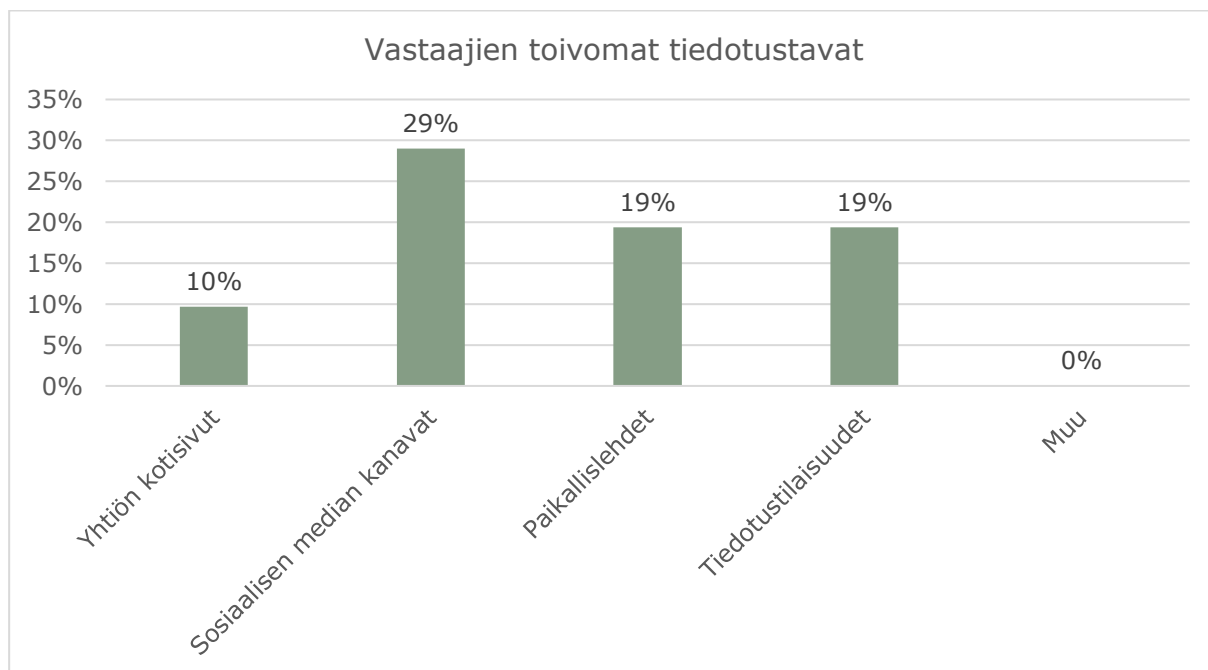
3.5 Tiedonsaanti ja yleiset kommentit

Vastaajilta kysyttiin, ovatko he saaneet mielestään tarpeeksi tietoa kaivoksen laajennushankkeesta tai yleisesti Boliden Kevitsan kaivostoiminnasta. Useampi kuin kolme neljännestä vastaajista koki tiedottamisen riittäväksi (Kuva 3-15).

Kuva 3-15. Vastaajien kokemus hankkeesta ja kaivoksen toiminnasta tiedottamisen riittävydestä (n=13).

Vastaajilta kysyttiin, miten he haluaisivat jatkossa saada tietoa kaivoksen toiminnasta. Vastaaja pystyi valitsemaan useita vaihtoehtoja, ja esitetyt prosentit kuvaavat kuinka moni vastaaja valitsi kyseisen vaihtoehdon. Suosituin tiedotustapa oli sosiaalisen median kanavat (29 %) (Kuva 3-16). Lisäksi paikallislehdet ja tiedotustilaisuudet olivat yhtä kannatettuja 19 prosentin mielestä. Myös joka kymmenes vastaus oli yhtiön kotisivut. Vastaajista kukaan ei valinnut muuta tiedotustapaa, eikä jättänyt myöskään avoimia vastauksia ehdotuksiksi muista tiedotustavoista.

Kuva 3-16. Vastaajien toivomat tiedotustavat (n=24).

Kyselyn päätteeksi vastaajilla oli mahdollisuus jättää avoin kommentti hankevastaavalle tai kyselyn toteuttajalle. Kommentteja saatiin yksi. Kommentissa toivottiin, että Moskuvaaralaisille aiheutuvien haittojen kompensoimiseksi tehdään paikallisten elinympäristöön myönteisesti vaikuttavia tekoja. Esimerkkeinä esitettiin Moskuvaarantien kunnostus ja Moskujärven kunnostus.

4 YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Kevitsan kaivoksen louhintavaiheen 5 YVA-menettelyn aikaiseen asukaskyselyyn saatiin yhteensä 31 vastausta. Vastausaktiivisuutta voidaan pitää vähäisenä, eikä kyselytuloksia voida siten yleistää tai niistä tehdä kattavia johtopäätöksiä. Vastaajakunta asui kauempana kuin 5 kilometriä hankealueesta, joten vastaajien näkemykset koskevat todennäköisesti pääosin kauempana hankealueesta koettuja vaikutuksia.

Tyypillinen vastaaja oli 25–40-vuotias, Kevitsan kaivoksen lähialueen vakituinen asukas Sodankylän kuntakeskuksesta. Vastaajien joukossa oli myös kiinteistön tai asunnon omistajia, maanomistajia, alueen virkistyskäyttäjiä, jotka asuivat myös Kersilössä, Moskuvaarassa, Sattasessa ja Sodankylän kunnan ulkopuolella. Kaikki vastaajat asuivat yli 5 kilometrin etäisyydellä kaivoksesta. Vastaajissa oli edustettuna kaikki ikäryhmät nuorista iäkkäisiin ihmisiin, painottuen 25–40-vuotiaisiin sekä 42–55-vuotiaisiin. Muutama vastaajaa kertoi harjoittavansa kalatuotantoa tai metsäteollisuutta, ja yksittäiset olivat myös palveluntuottajia, kuljetus ja rakennusalaalla, mediamarkkinoijia, tai harjoittivat poronhoitoa.

Vastaajat merkitsivät hankealueen läheisyyteen useita virkistyskäyttökohteita. Kohteisiin tunnistettiin aiheutuvan mahdollisia vaikutuksia hankkeen myötä, liittyen kalastukseen ja vesistöihin, marjastukseen ja metsästyksen, muuhun virkistyskäyttöön sekä pöly- ja meluvaikutuksia. Vastaajista suurimman osan asunnolle, vapaa-ajan asunnolle, elinkeinotoiminnan tai alkutuotantoalueelle ei kuulunut nykyisin kaivoksen ääniä tai tuntunut tärinää, kohteiden sijoittuessa yli viiden kilometrin etäisyydelle hankealueesta.

Merkittävä osa vastaajista koki aluetuntemuksensa erittäin hyväksi ja oli myös liikkunut alueella erittäin paljon. Pääosin aluetuntemus koettiin melko hyväksi tai melko huonoksi. Kaivoksen lähialueen käyttömuodoista ainoastaan kalastus koettiin yhtä monen vastaajan mielestä enemmän tärkeäksi kuin vähemmän merkitykselliseksi. Muilta osin useimmat vastaajat näkivät eri käyttömuodot enemmän merkityksettöminä kuin merkityksellisinä. Tärkeimpinä niistä koettiin asuminen tai vapaa-ajan asuminen, elinkeinon harjoittaminen, alueella metsästys sekä luonnossa liikkuminen tai retkeily. Hankkeen lähialueen virkistyskäyttö oli yleisintä syksyisin ja kesäisin, ja liikkumistiheys tavallisimmin kuukausittain tai harvemmin. Vastausten perusteella hankkeen lähialueen ei arvioida olevan vastaajakunnalle merkityksellisintä virkistysaluetta.

Kaivostoiminnan nykyisiin vaikutuksiin suhtauduttiin pääosin myönteisesti. Kielteisesti suhtautuvat olivat eri kylistä, joten ei voida tehdä päätelmiä siitä että kielteinen suhtautuminen olisi tyypillistä juuri tietyllä alueella. Valtaosa vastaajista ei kokenut kaivostoiminnalla olevan haitallisia vaikutuksia heidän asuntonsa tai vapaa-ajan asuntonsa lähiympäristössä, tai elinkeinon tai alkutuotannon harjoittamiseen. On huomioitavaa, että suurin osa vastaajista asui Sodankylässä. Kielteisinä vaikutuksina nähtiin meluhaitat, vaikutukset marjojen laatuun ja kalakantoihin sekä rekkaliikenteen kasvun päätiellä.

Suurin osa vastaajista kannatti kaivoksen toiminta-ajan jatkamista, vaihtoehtojen VE1.1 ja VE1.3 ollen yhtä kannatettuja. Valtaosa vastaajista näki toiminta-ajan jatkamisen kannatettavana ja kaivoshankkeen ja alueen nykyisen käytön sopivan yhteen. Hankkeesta saatavat edut koettiin suurimman osan mielestä hankkeesta aiheutuvia haittoja suuremmiksi ja kaivoshankkeen nähtiin suurimman osan mielestä myös vaikuttavan myönteisesti Sodankylän ja Lapin maakunnan kehittymiseen ja elinvoimaisuuteen. Kaivoksen toiminta-ajan jatkamisella koettiin olevan eniten kielteisiä vaikutuksia maisemaan sekä vesistöihin ja vedenlaatuun. Myönteisinä vaikutuksina koettiin alueelliseen ja paikalliseen työllisyyteen, omiin toimeentulomahdollisuuksiin sekä perheen jokapäiväiseen elämään. Vastaajat kertoivat kaivoksen myönteisimpien vaikutusten olevan alueen elinvoimaisuus ja työllistymisvaikutukset, ja jo olemassa olevan kaivoksen toiminta-ajan jatkaminen mahdollisimman pitkään nähtiin hyvänä asiana. Kaivostoiminnan kielteisimpänä vaikutuksena esiin nostettiin ympäristön pilaaminen.

Suurin osa vastaajista koki kaivoksen toiminnasta ja suunnitellusta toiminta-ajan jatkamisesta tehdyn tiedottamisen riittävänä. Suosituin tiedotustapa oli sosiaalisen median kanavat, ja lisäksi paikallislehdet ja tiedotustilaisuudet. Yksi vastaaja antoi avoimen kommentin, jossa toivottiin Moskuvaaralaisten elinympäristöön myönteisesti vaikuttavia tekoja kaivostoiminnasta aiheutuvien haittojen kompensoimiseksi.

Kyselytulosten perusteella vastaajat eivät koe Kevitsan kaivoksen nykyisestä toiminnasta tai toiminta-ajan jatkamisesta aiheutuvan merkittävien kielteisiä vaikutuksia. Kielteisiä vaikutuksia koetaan aiheutuvan yleisesti enemmän kaivoksen lähialueen virkistyskäyttöön kuin kauempana sijaitseviin vakituisiin asuinpaikkoihin. Sekä myönteisiä että kielteisiä vaikutuksia tunnistettiin, mutta valtaosa vastaajista näki kaivostoiminnasta saatavat hyödyt haittoja suurempina, ja kaivoksen toiminta-ajan jatkamisen kannatettavana. Myöskään hankealueen lähialueiden eri käyttömuotoja ei koeta kovin merkityksellisiksi, jonka vuoksi vaikutuksiakaan ei todennäköisesti koeta niin suuriksi. On kuitenkin huomioitavaa, että vastaajat olivat kauempana asuvia, ja ihmisillä voi olla yksilöllinen käsitys kaivoksen lähialueen laajuudesta. Sosiaalisen hyväksyttävyyden lisäämiseksi kielteisinä nähtyi vaikutuksiin, kuten vaikutukset vesistöihin ja kalastukseen sekä kaivostoiminnan lisäämä liikenne, voidaan pyrkiä lieventämään, ja vastaavasti myönteisinä koettuja vaikutuksia,

kuten vaikutuksia alueen elinvoimaisuuteen ja työllisyyteen, pyrkii vahvistamaan. Pääosin riittäväksi koettua tiedottamista kaivoksen toiminnasta ja hankkeesta suositellaan jatkamaan ja tarvittaessa tehostamaan esimerkiksi YVA-menettelyn tullessa päätökseen, jolloin hankkeesta aiheutuvat vaikutukset on arvioitu.

LIITE 1

Asukaskyselyn
saate ja
kyselylomake

Kevitsan kaivos, Sodankylä - Kysely lähiseudun asukkaille ja alueen käyttäjille

Kyselyn linkki: <https://app.maptionnaire.com/q/xxxxxx>

Julkaisun id: xxxxxx

Julkaisupäivämäärä: xx.xx.2024

Tulostuspäivämäärä: xx.xx.2024

Tervetuloa vastaamaan Boliden Kevitsa Mining Oy, kaivoshanke; Sodankylä -asukaskyselyyn!

Boliden Kevitsa Mining Oy suunnittelee louhintavaiheen 5 käyttöönottoa, mikä tarkoittaa louhoksen toiminnan laajentamista ja toiminta-ajan pidentämistä 16 vuodella vuoteen 2045 asti. Hankkeesta on käynnissä YVA-menettely, jonka aikana arvioidaan hankkeen ympäristölliset ja sosiaaliset vaikutukset. YVA-menettelyn tavoitteena on arvioida nykytilaan verrattuna hankkeen korkeamman malmituotantomäärän ja pidennetyn toiminta-ajan tuotannosta sekä muodostuvasta kaivannaisjätteestä ja sen sijoittamisesta laajennettavalle läjitysalueelle aiheutuvia vaikutuksia.

Louhintavaihe 5:n toteutuessa louhoksen pinta-ala kasvaa 55 hehtaarilla. Malmin kokonaislouhinta kaivoksen koko elinkaaren aikana kasvaa tasolle 315 Mt, sivukiven louhinta kasvaa tasolle 860 Mt ja rikastushiekan kokonaismäärä kasvaa tasolle 308 Mt. Rikastushiekka-alueen patorakentamiseen tarvitaan lisäksi noin 60 Mt tarvekiveä, joka on suunniteltu louhittavan erillisestä tarvekivilouhoksesta nykyisen kaivosalueen länsipuolelta (Iso-Hanhilehto). Kokonaislouhintamäärän kasvu tarkoittaa myös, että kaivannaisjätteen sijoittamiselle tarvitaan lisäkapasiteettia.

Louhintavaiheen 5 käyttöönoton myötä kaivoksen toiminta-aika pitenee noin 16 vuodella, jolloin toiminta jatkuu korkeintaan vuoteen 2045 asti. Vuotuinen louhintamäärä pysyy ennallaan (noin 10 Mt/a malmia). Lisäksi hankkeessa tarkastellaan kahta vaihtoehtoista rikastushiekka-altaan laajennuksen sijaintia. Hankkeessa arvioidaan välittömät, toiminnan aikana aiheutuvat vaikutukset sekä kaivoksen sulkemisen jälkeiset pitkäaikaisvaikutukset. Kysely on kohdistettu hankkeen vaikutusalueella asuville, maanomistajille ja elinkeinonharjoittajille sekä aluetta virkistysalueena käyttäville.

Tämä kysely toteutetaan osana Kevitsan kaivoksen toiminta-ajan pidentämisen yhteydessä tehtävää YVA-menettelyn sosiaalisten vaikutusten arviointia (SVA). Kyselyn tarkoituksena on kerätä vaikutusten arvioinnin tueksi asukkaiden näkemyksiä ja mahdollisia kaivoshankkeen aiheuttamia huolenaiheita liittyen ihmisten elinoloihin, viihtyvyyteen ja virkistyskäyttöön.

Hankkeen yksityiskohdat ja ympäristövaikutusten arviointimenetelmät selviävät YVA-ohjelmasta ja ELY-keskuksen siitä antamasta lausunnosta. Näihin voit tutustua Sodankylän kunnan kirjastossa tai hankkeen nettisivuilla www.ymparisto.fi/fi/osallistuja-vaikuta/ymparistovaikutusten-arviointi/kevitsan-kaivoksen-louhintavaihe-5

Mikäli teillä on kysyttävää tai lisäkommentoitavaa hankkeesta tai kyselystä voitte olla yhteydessä:

Projektipäällikkö AFRY Finland Oy
Tuulikki Pienimaa
tuulikki.pienimaa@afry.com
puh. 050 536 2356

SVA asiantuntija AFRY Finland Oy
Tanja Lambe
tanja.lambe@afry.com
puh. 044 750 5319

Osaan kysymyksistä on vastattava ennen kyselyssä eteenpäin siirtymistä. Muut kysymykset voi sivuuttaa ja jatkaa kyselyssä eteenpäin, mikäli vastaaja ei koe kysymyksiä itselleen olennaisiksi.

Kyselyn täyttämiseen liittyvissä ongelmatilanteissa tai kysymyksissä voitte olla yhteydessä: Mira Vähkyrä, mira.vahkyra@afry.com

1. Oletko hankkeen tai sen liikennereitin lähialueen

- ☐ Vakituinen asukas
- ☐ Vapaa-ajanasukas
- ☐ Kiinteistön tai asunnon omistaja
- ☐ Maanomistaja
- ☐ Elinkeinoharjoittaja
- ☐ Alkutuotannon harjoittaja (maa-, metsätalous tai poronhoito)
- ☐ Alueen virkistyskäyttäjä
- ☐ Muu, mikä? Voitte vastata alla olevaan tekstikenttään

Muu, mikä?

2. Jos harjoitatte elinkeinotoimintaa, niin kuuluuko se

- ☐ Luontaistuote ja käsityöalaan (esim. hunaja- tai marjatuotteet)
- ☐ Kalatuotantoon (esim. kalanviljely, savustustoiminta)
- ☐ Metsäteollisuus
- ☐ palveluntuottajat (esim. matkailu, ravitsemuspalvelut, kampaamot)
- ☐ Kuljetus- ja rakennusala (esim. kunnossapito, maanrakennus)
- ☐ Muu, mikä? Voitte vastata alla olevaan tekstikenttään

Muu, mikä?

3. Missä asutte vakituisesti

- ☐ Petkula
- ☐ Kersilö
- ☐ Moskuvaara
- ☐ Sattanen
- ☐ Sodankylä kuntakeskus
- ☐ Sodankylän kunnan ulkopuolella

4. Minkä ikäinen olet?

- ☐ alle 25-vuotias
- ☐ 25–40-vuotias
- ☐ 41–55-vuotias
- ☐ 56–65-vuotias
- ☐ yli 65-vuotias

5. Kuinka kaukana linnuntietä asuntonne, vapaa-ajan asuntonne, elinkeinotoimintanne tai alkutuotantoalueenne sijaitsee kaivospiirinrajasta?

- ☐ alle 500 m
- ☐ 500 m–1 km
- ☐ 1–2 km
- ☐ yli 2 km

6. Merkitkää kartalle asuntonne, vapaa-ajan asuntonne, elinkeinotoimintanne tai alkutuotantoalueenne, jos se sijaitsee alle 5 kilometrin etäisyydellä kaivospiirinrajasta.

Kaivospiiri ja siihen liittyvät toiminnot on kuvattu oheisella kartalla punaisella. Katkoviivalla on merkitty alue 1 kilometrin, 2 kilometrin ja 3 kilometrin sekä 5 kilometrin etäisyydellä rajalinjasta. Voit lähentää ja liikuttaa taustakarttaa haluamaasi kohteeseen hiiren avulla ja tai hyödyntämällä karttanäkymän vasemmassa ylä laidassa olevia sinisiä painikkeita. Piste lisätään valitsemalla kysymyksen alla olevista vaihtoehtoista kartalle merkittävä kohde, ja sijoittamalla piste kartalle klikkaamalla. Mikäli teet virheellisen merkinnän, voit poistaa sen painamalla merkinnästäsi ja valitsemalla poista..

Tietoja käsitellään luottamuksellisina hankkeen asiantuntijoiden toimesta, eikä niitä julkaista missään.

Voitte merkitä myös suuntaa antavasti kodin tai vapaa-ajan asunnon sijainnin.

Kaivospiirinrajaus on kuvattu oheisella kartalla punaisella.

7. Merkitkää kartalle, mikäli hankealueen läheisyydessä on mielestänne herkkiä tai paikallisesti merkityksellisiä (esim. tapahtuma- tai kokoontumispaikkoja) tai teille tärkeitä kohteita. Voit merkitä useamman kohteen.

8. Asunnolleni, vapaa-ajan asunnolleni, elinkeinotoiminnan tai alkutuotantoalueelle kuuluu nykyisin kaivoksen ääniä tai tuntuu tärinää

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei
- ☐ En osaa sanoa

9. Kuinka hyvin tunnet lähiympäristön kaivospiirin ulkopuolella?

- ☐ Erittäin hyvin, olen liikkunut siellä erittäin paljon
- ☐ Melko hyvin, olen liikkunut siellä jonkin verran
- ☐ Melko huonosti, en ole juurikaan liikkunut siellä
- ☐ Erittäin huonosti, en ole käynyt siellä

10. Kuinka suuri merkitys seuraavilla kaivoshankkeen lähialueen käyttöön liittyvillä asioilla on sinulle?

	Erittäin tärkeä	Melko tärkeä	En osaa sanoa	Ei juuri merkitystä	Ei lainkaan merkitystä
Asuminen tai vapaa-ajan asuminen	☐	☐	☐	☐	☐
Alkutuotannon harjoittaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Elinkeinojen harjoittaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Alueella metsästys	☐	☐	☐	☐	☐
Alueella kalastus	☐	☐	☐	☐	☐
Kotitarvekeräily (marjastus, sienestys)	☐	☐	☐	☐	☐
Luonnon materiaalin keräily (käsityöt, koriste-esineet)	☐	☐	☐	☐	☐
Luonnossa liikkuminen tai retkeily	☐	☐	☐	☐	☐
Luonnontarkkailu (mm. linnut)	☐	☐	☐	☐	☐
Veneily tai melonta	☐	☐	☐	☐	☐
Moottorikelkkailu	☐	☐	☐	☐	☐

Joku muu, mikä?

11. Kuinka usein ja mihin vuodenaikaan käytätte kaivosalueen lähistöä virkistyskäyttöön. Voit valita useamman vaihtoehdon.

- ☐ Kevät
- ☐ Kesä
- ☐ Syksy
- ☐ Talvi
- ☐ Päivittäin
- ☐ Viikoittain
- ☐ Kuukausittain
- ☐ Harvemmin
- ☐ En koskaan

12. Miten suhtaudut kaivoksen nykyisiin vaikutuksiin kokonaisuutena?

- ☐ Erittäin myönteisesti
☐ Melko myönteisesti
☐ Neutraalisti
☐ Melko neutraalisti
☐ Erittäin kielteisesti

13. Koetko, että nykyisellä kaivostoiminnalla on ollut haitallisia vaikutuksia asuntonne, vapaa-ajan asuntonne lähiympäristössä tai elonkeinoon tai alkutuotannon harjoittamiseen?

- ☐ Kyllä
☐ En

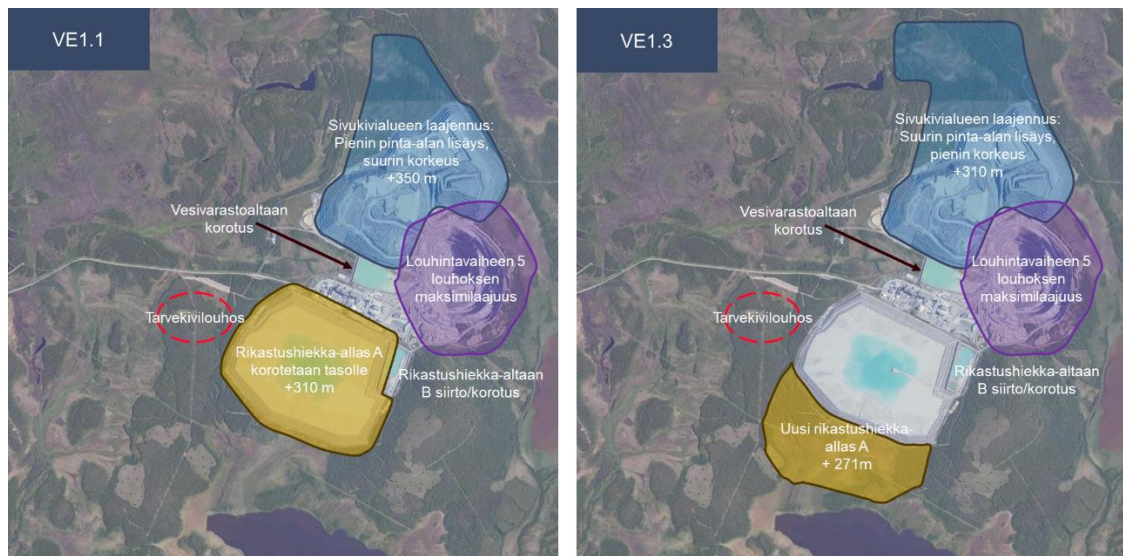
Jos vastasit "kyllä", kertoisitko millä tavalla?

14. Valitkaa mielipidettänne parhaiten kuvaava vaihtoehto kultakin riviltä seuraavista väittämistä.

	Täysin samaa mieltä	Melko samaa mieltä	En osaa sanoa	Melko eri mieltä	Täysin eri mieltä
Kaivoshanke ja alueen nykyinen käyttö sopivat mielestäni yhteen	☐	☐	☐	☐	☐
Suunniteltu kaivoksen toiminta-ajan jatkaminen on mielestäni kannatettava	☐	☐	☐	☐	☐
Kaivoshankkeesta aiheutuvat haitat ovat suuremmat kuin hankkeesta saatavat edut	☐	☐	☐	☐	☐
Kaivoshanke vaikuttaa myönteisesti Sodankylän ja Lapin maakunnan kehittymiseen ja elinvoimaisuuteen	☐	☐	☐	☐	☐

15. Valitkaa mikä neljästä alla olevista vaihtoehtoista olisi mielestänne kannatettavin?

Kuvassa on esitetty kaivostoiminnan jatkamista koskevat toiminnot ja hankevaihtoehdot. Louhintavaihe 5:n toteutuessa louhoksen pinta-ala kasvaa 55 hehtaarilla ja rikastushiekan kokonaismäärä kasvaa tasolle 315 Mt sekä toiminta jatkuu 16 vuotta vuoteen 2045 asti. Louhoksen pinta-alan kasvu ja pidennetty toiminta-aika tarkoittaa myös, että kaivannaisjätteen sijoittamiselle tarvitaan lisäkapasiteettia: korotetaan olemassa olevaa rikastushiekka-allasta tai rakennetaan uusi rikastushiekka-allas sekä B-hiekka-allasta laajennetaan ja korotetaan. Näiden lisäksi sivukiven kokonaismäärä kasvaa ja läjitysaluetta kasvatetaan ja perustetaan tarvekilouhos.

- ☐ VE0 Kaivoksen toiminta jatkuu nykyisellään vuoteen 2029 asti
- ☐ VE1.1 Rikastushiekka-allas A korotetaan 30 m (korkoon +310 m mpy). Sivukivialuetta aluetta korotetaan 40 m (korkoon +345 mpy) ja pinta-alaa laajennetaan 1,3 km² (uusi pa. n. 4,6 km²). Rikastushiekka-allasta B korotetaan tai siirretään. Pienin pinta-alan lisäys ja suurin korotus.
- ☐ VE1.3 Rikastushiekka-allas A viereen rakennetaan uusi allas A, jonka pinta-ala on 1,6 km² ja korkeus 30 m (korkoon +271 m mpy). Sivukivialuetta EI koroteta, mutta laajennetaan 2,2 km² (uusi pa. n. 5,5 km²) Rikastushiekka-allasta B korotetaan tai siirretään. Suurin pinta-alan lisäys ilman korotusta nykyisestä tasosta.
- ☐ Ei mikään yllä olevista

16. Minkälaisia vaikutuksia suunnitellulla kaivostoiminta ajan jatkamisella voisi mielestäsi olla itsesi kannalta? Valitkaa kultakin riviltä mielipidettänne vastaava vaihtoehto.

	Vaikuttaa myönteisesti	Vaikuttaa melko myönteisesti	Ei ole vaikutusta	Vaikuttaa melko kielteisesti	Vaikuttaa kielteisesti
Vakinaiselle tai vapaa-ajan asunnolleni kuuluviin ääniin	☐	☐	☐	☐	☐
Vakinaiselle tai vapaa-ajan asunnolleni kohdistuvaan tärinään	☐	☐	☐	☐	☐
Vakinaiselle tai vapaa-ajan asunnolleni kantautuvaan pölyyn	☐	☐	☐	☐	☐
Lähialueiden ääniin, tärinään ja ilmanlaatuun	☐	☐	☐	☐	☐
Autoliikenteen sujuvuuteen	☐	☐	☐	☐	☐
Autoliikenteen turvallisuuteen	☐	☐	☐	☐	☐
Kevyen liikenteen turvallisuuteen	☐	☐	☐	☐	☐
Kasvillisuuteen ja eläimistöön	☐	☐	☐	☐	☐
Vesistöön ja vedenlaatuun	☐	☐	☐	☐	☐
Kalastus- ja metsästysmahdollisuuksiin					
Ulkoiluun, retkeilyyn ja luonnossa liikkumiseen	☐	☐	☐	☐	☐
Esteellisyteen (esteet ja aidat)	☐	☐	☐	☐	☐
Maisemaan	☐	☐	☐	☐	☐
Aineettomaan omaisuuteen (mm. paikallishistorialliset kohteet, kokoontumispaikat)	☐	☐	☐	☐	☐
Asumisviihtyisyyteen	☐	☐	☐	☐	☐
Perheeni jokapäiväiseen elämään	☐	☐	☐	☐	☐
Omiin toimeentulomahdollisuuksiin	☐	☐	☐	☐	☐
Poronhoitoon	☐	☐	☐	☐	☐
Alueelliseen ja paikalliseen työllisyyteen	☐	☐	☐	☐	☐

Muita vaikutuksia?

17. Huolestuttaako sinua erityisesti jokin kaivoshankkeeseen liittyvä asia tai sen vaikutus? Miten tätä vaikutusta voitaisiin mielestäsi parhaiten ehkäistä tai vähentää?

18. Mikä olisi mielestäsi kaivoshankkeen toiminta ajan jatkamisen merkittävin myönteinen ja/tai kielteinen vaikutus? Mainitkaa vain yksi merkittävimmäksi myönteiseksi ja/tai kielteiseksi vaikutukseksi arvioimasi asia.

19. Oletteko saanut mielestänne tarpeeksi tietoa kyseessä olleesta hankkeesta tai yleisesti Boliden Kevitsan kaivostoiminnasta?

☐ Kyllä

☐ En

20. Miten haluaisin jatkossa saada tietoa kaivoksen toiminnasta? Voit valita useamman vaihtoehdon.

- ☐ Yhtiön kotisivut
- ☐ Sosiaalisen median kanavat
- ☐ Paikallislehdet
- ☐ Tiedotustilaisuudet
- ☐ Muu, mikä?

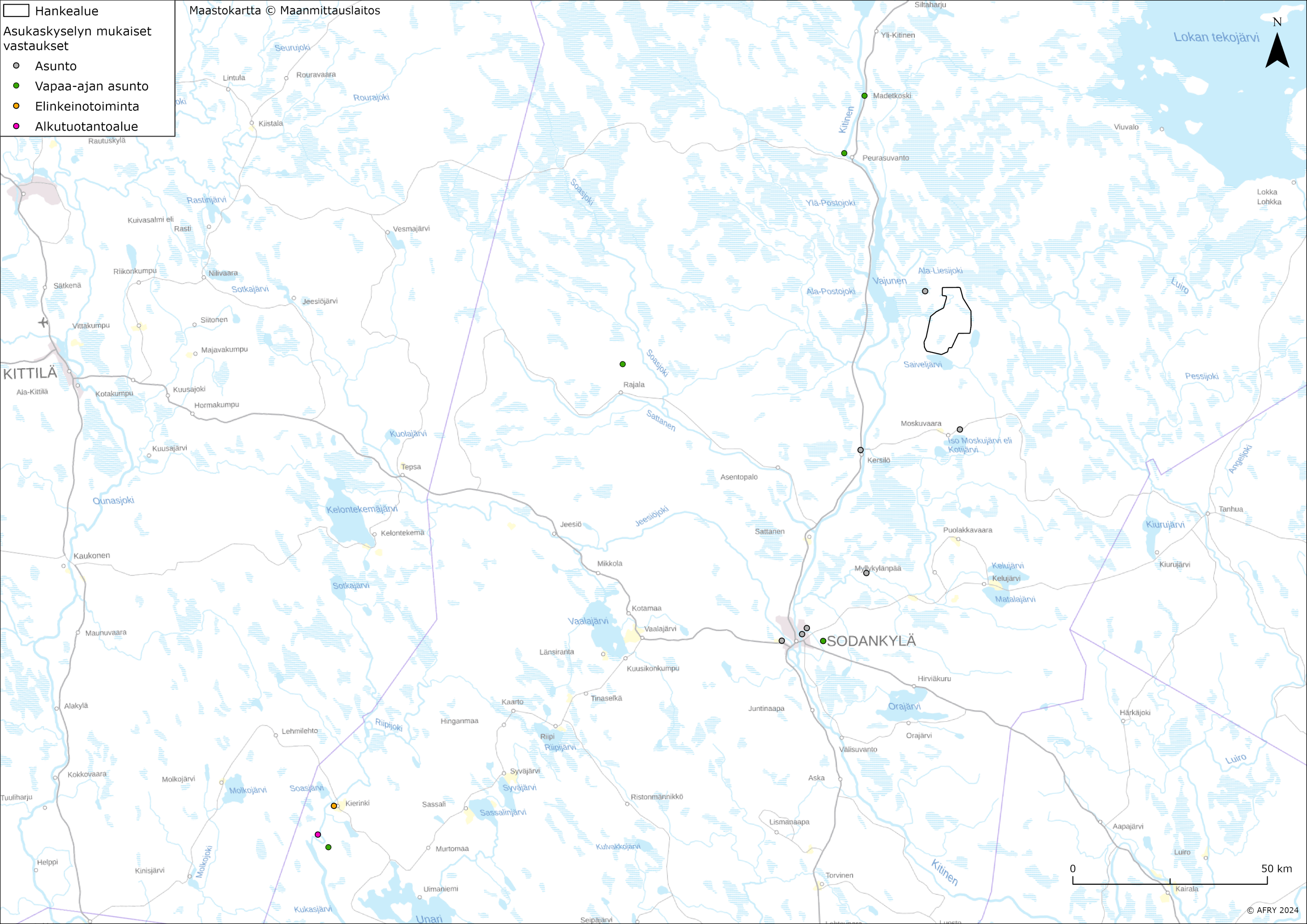
21. Voit jättää avoimen kommentin hankevastaavalle tai kyselyn toteuttajalle.

AFRY
AF PÖYRY

LIITE 1

Vastaajien kartalle merkitsemät asunnot, vapaa-ajan
asunnot, elinkeinotoiminta-alueet tai
alkutuotantoalueet

AFRY
ÄF PÖYRY

LIITE 3

Kyläillan
työpajan
karttaliite

